

Dosarul nr. 2ra-1682/22

2-21023302-01-2ra-30112022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – O. Dvornic

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton

DECIZIE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Denis Bejenari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din data de 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Denis Bejenari, s-a admis apelul declarat de către Ministerul Justiției, s-a casat hotărârea din data de 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată,

constată:

La 12 februarie 2021 Denis Bejenari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 2 000 euro și a prejudiciului material în mărime de 15 000 lei.

În susținerea cererii de chemare în judecată Denis Bejenari a indicat că prin ordonanța organului de urmărire penală al IP Rîșcani din data de 29 martie 2019 a fost recunoscut în calitate de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190, alin.(2), lit. b), c) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, Denis Bejenari a fost pus sub învinuire pentru faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art.190, alin.(2), lit. b), c) din Codul penal.

Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani din 17 iulie 2019, Denis Bejenari a fost scos de sub urmărire penală din motivul că în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190, alin. (2), lit. b), c) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, șef oficiului Rîșcani din 04 noiembrie 2019 s-a anulat ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău oficiul Rîșcani din 17 iulie 2019, prin care Denis Bejenari a fost scos de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 august 2020 s-a anulat ordonanța procurorului adjunct în Procuratura mun. Chișinău, șef oficiului Rîșcani din 04 noiembrie 2019.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2021 s-a respins recursul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 august 2020.

În aceste circumstanțe reclamantul a susținut că în lipsa unor probe pertinente, în scop de a-l umili, a fost tras la răspundere penală. În acest timp a fost nevoit să suporte umilință și disconfort enorm din care motiv a primit traume psihologice sub formă de stres, care sunt iremediabile și se consideră îndreptățit să solicite repararea prejudiciului moral, pe care-l estimează la suma de 2 000 euro.

Denis Bejenari a mai menționat că pe motivul tragerii la răspundere penală a fost nevoit să-și angajeze un avocat, iar pentru serviciile acestuia a suportat cheltuieli în mărime de 15 000 lei pe care le solicită a fi compensate.

Prin încheierea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a atras în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din data de 11 noiembrie 2021 a admis parțial cererea de chemarea în judecată, a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Denis Bejenari suma de 10 000 lei cu titlul de prejudiciu material și 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată. (f.d.48, 54-61)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel atât de către Denis Bejenari, cât și de către Ministerul Justiției. (f.d.51,53)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 16 iunie 2022 a respins apelul declarat de către Denis Bejenari, a admis apelul declarat de către Ministerul Justiției, a casat hotărârea din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a emis o nouă hotărâre prin care a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Denis Bejenari. (f.d. 93,94-103)

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii integrale a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului Denis Bejenari a menționat că instanțele de judecată la judecarea cauzei au încălcat și aplicat greșit normele de drept material. Concluzia instanței de apel precum că circumstanțele de fapt și de drept menționate în acțiune nu cad sub incidența temeiurilor și cazurilor de apariție a dreptului la repararea prejudiciului în condițiile Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, este eronată. La caz, s-a stabilit cu certitudine că fără careva motiv rezonabil și în lipsa unor probe pertinente Denis Bejenari a fost tras ilegal la răspundere penală.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 16 iunie

2022, expediată avocatului Serghei Mocanu, prin intermediul poștei electronice, la 07 octombrie 2022. (f.d. 104)

Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, în termen, la 14 noiembrie 2022, a depus la Curtea Supremă de Justiție recursul motivat.

La 30 noiembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului Ministerului Justiției. Potrivit avizului de recepție DS8007784483AS la 09 decembrie 2022 autoritatea intimată a recepționat copia recursului, însă până la data examinării recursului nu a prezentat opinia asupra argumentelor invocate în recursul depus de către Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu. (f.d. 113)

Dat fiind faptul că instanța de recurs a comunicat autorității intime copia recursului, lipsa unei referințe din partea acesteia nu va împiedica Curtea să examineze recursul în fond.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat admisibil recursul depus de către Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a numit spre examinare, în complet de cinci judecători.

Prin prisma art. 441 și 444 din Codul de procedură civilă recursul se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate problemele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, autoritatea intimată, care a recepționat copia recursului, a avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Lipsa reacției din partea acesteia nu împiedică examinarea recursului în fond.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Alin. (4) din același articol prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform prevederilor art. 130, alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la 26 decembrie 2017 de către Inspectoratul de poliție Rîșcani, al Direcției de poliție mun. Chișinău a fost pornită cauza penală conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.190, alin.(2), lit. b), c) din Codul penal.

La 29 martie 2019 prin ordonanța organului de urmărire penală al IP Rîșcani, Denis Bejenari a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190, alin.(2), lit. b), c) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani Denis Bejenari a fost pus sub învinuire pentru faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art.190, alin.(2), lit. b), c) din Codul penal.

Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani din 17 iulie 2019 Denis Bejenari a fost scos de sub urmărire penală din motivul că în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190, alin. (2), lit. b), c) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, șef oficiului Rîșcani din 04 noiembrie 2019 s-a anulat ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău oficiul Rîșcani din 17 iulie 2019.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana din 26 august 2020, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2021 s-a anulat ordonanța procurorului adjunct în Procuratura mun. Chișinău, șef oficiului Rîșcani din 04 noiembrie 2019.

La 12 februarie 2021 Denis Bejenari în temeiul Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 a depus prezenta acțiune, prin care a solicitat repararea prejudiciului moral în mărime de 2 000 euro, a prejudiciului material în mărime de 15 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 11 noiembrie 2021 a admis parțial cererea de chemarea în judecată, a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Denis Bejenari suma de 10 000 lei cu titlul de prejudiciu material și 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată. Instanța de fond a constatat că prin acțiunile organelor de

urmărire penală i-au fost lezate drepturile lui Denis Bejenari, iar prin prisma art. 3, în colaborare cu art. 6, lit. b) din Legea nr.1545-XIII din data de 25 februarie 1998 se consideră îndreptățit de a solicita repararea prejudiciului cazat în legătură cu încălcarea acestui drept, ceea ce a condus la admiterea parțială a pretențiilor formulate de către Denis Bejenari. (f.d.48, 54-61)

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 16 iunie 2022 a respins apelul declarat de către Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a admis apelul declarat de către Ministerul Justiției, a casat hotărârea din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a emis o nouă hotărâre prin care a respins cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel a concluzionat că Denis Bejenari, în temeiul art. 6, lit. a) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, nu are dreptul la repararea prejudiciului, din motiv că legiuitorul a limitat cazurile în care este posibilă solicitarea reparării prejudiciului material sau moral. Aceste cazuri fiind exhaustive și apar în urma reținerii ilegale; aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara; tragerii ilegale la răspundere penală și efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației.

Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, prin recursul înaintat a criticat soluția instanței de apel, menționând că în acest sens instanța de apel a avut o abordare eronată asupra cazului, aplicând eronat normele de drept material.

Problema de bază supusă controlului judecătoresc în fază de recurs constă în verificarea corectitudinii aplicării prevederilor art.3 și art. 6 din Legea nr.1545-XIII din data de 25 februarie 1998 de către instanța de apel.

Pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecării.

În conformitate cu art. 2007, alin. (1) din Codul civil prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerată în folosul comunității; acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la: constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane și dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

Conform art. 3, alin. (1) din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Articolul 6 din Legea sus menționată indică că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313, alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Instanța de apel greșit a considerat că la caz prevederile legale prevăzute la art. 3 pct. a) și e) și art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 nu sunt aplicabile.

Din materialele dosarului este evident faptul că Denis Bejenari în cadrul urmăririi penale a fost pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190, alin. (2), lit. b) din Codul penal. Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani din 17 iulie 2019 acesta a fost scos de sub urmărire penală, circumstanță care cade sub incidența art. 6, lit. b) din Legea nr.1545-XIII din data de 25 februarie 1998, ori Denis Bejenari a fost scos de sub urmărire penală, din motivul că în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190, alin. (2), lit. b), c) din Codul penal.

Colegiul lărgit subliniază că conform prevederilor art. 284, alin. (1) din Codul de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

Astfel, prin faptul scoaterii de sub urmărire penală a lui Denis Bejenari acesta a fost reabilitat, fapt ce atestă cu certitudine că organul de urmărire penală a încălcat principiul general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi urmărită penal, trasă la răspundere și judecată, împrejurare ce generează angajarea răspunderii patrimoniale a Statului pentru prejudiciul material și moral cauzat prin această încălcare.

Argumentul Ministerului Justiției precum că în speță nu sunt întrunite cumulativ condițiile de atragere a răspunderii patrimoniale a Statului, corect a fost respins de instanța de fond, ori la caz aceste condiții se întrunesc prin faptul punerii sub învinuire a lui Denis Bejenari și ulterior scoaterii de sub urmărire penală din motivul că în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190, alin. (2), lit. b), c) din Codul penal.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că Legea nr.1545-XIII din data de 25 februarie 1998 reglementează nu doar dreptul persoanei la repararea prejudiciului moral în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, dar și dreptul de a cere compensații pentru reabilitare în urma pornirii urmăririi penale și ulterior scoaterii de sub urmărire penală, nefiind constatată întrunirea elementelor infracțiunii.

Mai mult, argumentul Ministerului Justiției, susținut de către instanța de apel precum că în speță, nu există un act judecătoresc irevocabil, prin care să se constate că acțiunile organelor de urmărire penală sunt ilegale, este considerat de către instanța de recurs o interpretare subiectivă, ori prin prisma prevederilor art. 3, alin. (2) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

În aceste circumstanțe instanța de recurs consideră că instanța de apel a dat o interpretare eronată normelor de drept material, fapt ce a dus la emiterea unei decizii de respingere a cererii de chemare în judecată, ori cele relatate în ansamblu denotă incontestabil faptul că Denis Bejenari este în drept de a pretinde repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

În conformitate cu art. 11, alin. (1) și (3) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție. În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Astfel, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii și necesitatea încasării prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei. Suma dispusă spre încasare este una rezonabilă și echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat lui Denis Bejenari prin atragerea neîntemeiată la răspundere penală.

În aceste circumstanțe nu poate fi reținută ca fiind întemeiată solicitarea recurentului cu privire la admiterea integrală a cererii de chemare în judecată și de a încasa prejudiciul moral în mărime de 2 000 euro, ori aceasta este o sumă exagerată, iar prin prisma Convenției CEDO, cuantumul despăgubirii trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Referitor la pretenția lui Denis Bejenari cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul procesului penal, instanța de fond corect a admis-o parțial, ori prin prisma prevederilor art. 7, lit. e) din Legea nr. 1545-XIII din

25 februarie 1998 în cazurile menționate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică.

În speță, se constată că Denis Bejenari în cadrul urmăririi penale a fost asistat de avocat. Pentru cheltuielile de asistență juridică Denis Bejenari a solicitat încasarea sumei de 15 000 lei, fapt confirmat prin copia bonului de plată seria WL nr. 987656 din 12 ianuarie 2021. (f.d. 12)

Prin urmare, cuantumul cheltuielilor de asistență juridică dispus spre încasare de către instanța de fond este rezonabilă pentru o cauză penală de învinuire a lui Denis Bejenari în comiterea unei infracțiuni, care s-a soldat cu scoaterea acestuia de sub urmărire penală. La caz, deși se atestă că Denis Bejenari a fost asistat de către avocat, acesta a întocmit doar o plângere în temeiul art. 313 din Codul de procedură penală și a depus-o în instanța de judecată, care prin încheierea din data de 26 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost admisă.

Totodată, Colegiul respinge pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate de către Denis Bejenari pentru asistența juridică în cadrul prezentului litigiu, ori prin prisma art. 96, alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Denis Bejenari în susținerea acestei pretenții nu a prezentat probe ce ar confirma cheltuielile de judecată care le-a suportat în prezenta cauză civilă pentru asistența juridică, această solicitare fiind declarativă.

Pe baza celor constatate, Colegiul lărgit este de acord cu soluția instanței de fond privind întrunirea condițiilor necesare de survenire a răspunderii Statului pentru acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și de reparare a prejudiciului material și moral cauzat lui Denis Bejenari.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere. Drept consecință, instanța de recurs subscrive criticilor recurentului potrivit căruia instanța de apel a respins neîntemeiat cererea de chemare în judecată.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432, alin. (2), lit. a) și b) și alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale. Totuși, completarea considerentelor hotărârii din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nu poate fi calificată ca o încălcare decisivă a art. 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă, cât timp instanța de recurs a acceptat punctul de vedere juridic al acesteia, iar, per ansamblu, instanța de fond a răspuns la principalele elemente din dosar. Instanța de recurs observă că esența deciziei din data de 16 iunie 2022 a instanței de apel nu corespunde standardelor de mai sus. Astfel, datorită acestor constatări, Colegiul de control judiciar consideră că erorile depistate pot fi corectate prin casarea deciziei contestate și menținerea hotărârii primei instanțe.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul formulat de către Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu articolul 445, alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Denis Bejenari, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu.

Se casează decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Denis Bejenari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală privind încasarea prejudiciului material și moral.

Se menține hotărârea din data de 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru